

„Robežsargu sporta kluba” izveide Latvijas brīvvalsts laikā.

Sports visos laikos ir bijis ne vien lielisks veids, kā uzlabot veselības stāvokli, bet arī iespēja, kā uzturēt savu garīgo labsajūtu. Ne velti vārds „sports” ir cēlies no angļu val. „disport” – spēle, izklaidēšanās.

Sportojošs cilvēks var iemācīties uzvarēt un zaudēt, strādāt komandā un sadarboties, kā arī uzņemties vadību un disciplinēt sevi. Šādas iezīmes it īpaši svarīgas ir militārpersonām, tai skaitā arī robežsargiem. Kā savulaik izteicies Robežapsardzības priekšnieks L.Bolšteins: „Sports robežsargiem neuzliek par pienākumu kailu cenšanos pēc rekordiem, tam viņu dzīvē jābūt citiem mērķiem un uzdevumiem. Tas ir viņu fiziskās izturības un veiklības veicinātājs, kam robežapsardzības dienestā vienmēr jāpiegriež lielu vērību.”

Runājot par Latvijas brīvvalsts laika robežsardzi, jāteic, ka sākotnēji sporta aktivitātēm robežsargu vidū netika pievērta pienācīga uzmanība. Vēstures avoti liecina par gluži pretēju tendenci. Dienestā robežsargi bija pieraduši vienmēr būt modri un cīņas gatavībā, taču vaļas brīžos viņi bieži vien neatrada sev piemērotu nodarbošanos, tāpēc laiks tika pavadīts nelietderīgi. Tas viss apdraudēja dienesta pienākumu pildīšanu un priekšniecības uzdevums bija to novērst.

Toreizējais Robežapsardzības priekšnieks L.Bolšteins uzdeva apgabalu priekšniekiem ieinteresēt robežsargus sportā, sarīkojot sacīkstes apgabalos un starp tiem. Šim nolūkam iegādājās vērtīgas un praktiskas balvas, lai tādejādi piesaistītu plašākas robežsargu masas un viņos radītu sacensības garu.

Lielu atbalstu šāda uzdevuma izpildei sniedza arī Latvijas armija, kas rīkoja slēpošanas, šaušanas u.c. sacīkstes starp karavīriem, aizsargiem un robežsargiem. Robežsargi sacensībās labprāt piedalījās un uzrādīja ļoti labus rezultātus gan šaušanā, gan vieglatlētikā, gan citās disciplīnās, kas priekšniecībai deva ierosmi nodibināt robežsargu sporta klubu, ar nodaļām – Abrenē, Zilupē un Dagdā.

Biedrība „Robežsargu sporta klubs” (saīsinājumā – RSK) tika dibināts 1932.gada 25.oktobrī. Biedrības centrālā valde atradās Rīgā, Iekšlietu ministrijā, tās priekšnieks bija kapteinis Arvīds Strazdiņš, priekšnieka vietnieks – kapteinis Jānis Birnbaums, sekretārs – kapteinis leitnants Jānis Lapkašs. Biedrības galvenais uzdevums bija veicināt sportu un fizisko attīstību savu biedru starpā un dod viņiem iespēju lietderīgi pavadīt brīvo laiku. Svarīgi bija ieinteresēt sportā ne vien robežsargus un viņu ģimenes locekļus, bet arī vietējos iedzīvotājus, jo tādejādi tiktu celts arī kultūras līmenis pierobežas reģionos.

Ar laiku „Robežsargu sporta klubs” saviem spēkiem nodaļās ierīkoja sportlaukumus: ar futbola laukumu un apmēram 370 m garu skrejceļu. Viņi organizēja grandiozus sporta svētkus, kas nereti izvērtās par tautas svētkiem. Vietējos kultūras namos kluba biedri rīkoja plašus vingrošanas vakarus, lasīja referātus par sportu un veselību, un pakāpeniski ieguva lielu popularitāti, jo uz 1938.gadu robežsargu sporta klubā jau bija 731 aktīvs biedrs. Taču līdz ar Robežsargu brigādes likvidāciju 1940.gadā, likvidēja arī Robežsargu sporta klubu.

Mūsdienās par tā laika sporta aktivitātēm liecina vairs tikai fotogrāfijas, rakstiskie vēstures avoti un priekšmeti, kam jau ir muzejiska vērtība. Pateicoties Latvijas brīvvalsts robežsargu bērniem un citiem muzeja draugiem VRK Robežsardzes vēstures izpētes nodaļas krājumā ir izveidojusies jau neliela sporta priekšmetu kolekcija.

Pēdējā laika vērtīgākais guvums, pateicoties Latvijas brīvvalsts robežsarga dēlam Z.Irbem, ir Armijas sporta kluba un Robežsargu sporta kluba diplomu, kā arī vairāku sporta apbalvojumu nonākšana krājumā. Priekšmetu īpašnieks bija Robežsargu brigādes II Zilupes bataljona sardzes priekšnieks Jānis Zvirgzdiņš, kurš savulaik bija ne tikai godprātīgs robežsargs, bet arī aktīvs sportists. Iegūtās godalgas liecina, ka J.Zvirgzdiņš ir vairākkārt piedalījies šķēpmetēju sacensībās, šaha turnīrā un tāllēkšanā.

